

Gemeente Epe

Bijlage 2

Zienswijzennota **bestemmingsplan “Landgoed Tongeren”**

Anonieme versie

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	1
1. Inleiding	2
2. Zienswijzen	3
Bijlage 1 Verslag Hoorzittingen	7

1. Inleiding

De voorliggende "Zienswijzen Nota" bevat de verantwoording van de binnengekomen zienswijzen op het ontwerp bestemmingsplan "Landgoed Tongeren".

Het ontwerp bestemmingsplan "Landgoed Tongeren" voorziet in de juridisch-planologische regeling voor de ruimtelijke ontwikkeling van landgoed Tongeren aan de Le Chevalierlaan te Epe. De ontwikkelingen betreffen de oprichting van een nieuw agrarisch grondgebonden bedrijf, functieverandering van vier bestaande agrarische bedrijven, realisatie van een recreatief steunpunt en ontwikkeling van 20-25 ha natuur.

Met ingang van 17 oktober 2012 heeft het plan gedurende zes weken in het kader van de wettelijke inspraak ex artikel 3.8 Wet ruimtelijke ordening als ontwerp ter inzage gelegen bij de Publiekswinkel in het gemeentehuis te Epe. Tevens is het ontwerp bestemmingsplan verstuurd naar de VROM-inspectie, provincie Gelderland en waterschap Veluwe.

Gedurende de bovengenoemde periode zijn er twee zienswijzen ingediend. Alle reacties zijn binnen de gestelde termijn ingediend. Van de binnengekomen zienswijzen wordt in hoofdstuk 2 een samenvatting weergegeven, voorzien van een gemeentelijke reactie.

Hoorzittingen

Wethouder J. van Nuijs (Ruimtelijke Ordening) heeft alle indieners van een zienswijze uitgenodigd de zienswijzen mondeling te komen toelichten bij hem. Beide indieners van een zienswijze hebben van die gelegenheid gebruik gemaakt. De heer Posthuma van de afdeling Strategie en Ontwikkeling was daarbij aanwezig als secretaris. Een verslag van de hoorzittingen is als bijlage toegevoegd.

2. Zienswijzen

1. zienswijze d.d. 30 oktober 2012 van [reclamant(en) A] (ingekomen 30 oktober 2012, registratienummer 2012-36306):

De zienswijze is binnen de termijn ingediend en daarmee ontvankelijk.

Samenvatting zienswijze

Reclamant(en) vrezen overlast van steekmuggen en knutten als gevolg van het afplaggen van weidegronden ten zuiden van de Molenweg ten behoeve van de ontwikkeling van natte natuur. Reclamant(en) wensen dat verdere toename van steekmuggen en knutten door stilstaand water wordt voorkomen. Reclamant(en) verzoeken de onderzoeksresultaten van het gestarte onderzoek naar overlast door muggen en knutten af te wachten alvorens vergunning te verlenen, zodat er – indien nodig – maatregelen in de vergunning kunnen worden opgenomen. Reclamant(en) verwijzen naar rapport “Verkenning van de steekmuggen- en knuttenproblematiek bij klimaatverandering en vernatting”, Alterra rapport 1856 (2009). De zienswijze heeft betrekking op de weidegronden ten zuiden van de Anna’s Hoeve (Molenweg 80). Deze gronden hebben een AW-NL bestemming. Tevens liggen deze gronden in de bufferzone natte land-natuur.

Reactie gemeente

Algemeen:

In het door reclamant(en) aangehaalde rapport “Verkenning van de steekmuggen- en knuttenproblematiek bij klimaatverandering en vernatting”, Alterra rapport 1856 (2009), wordt vastgesteld dat als gevolg van klimaatverandering en het uitvoeren van de verschillende vernattingsopgaven grotere delen van gebieden meer geschikt worden als leefmilieu voor steekmuggen en knutten. Klimaatverandering leidt tot opwarming, nattere winters en drogere zomers met korte perioden van intense regen. Het gevolg hiervan is dat het watersysteem dynamischer wordt. Bij de uitvoering van de vernattingsopgave zijn projecten geïnitieerd, die zijn gericht op onder meer het tegengaan van verdroging van belangrijke natuurgebieden en de aanleg van nieuwe natuur, bijvoorbeeld in het kader van de EHS.

Met de realisatie van de vernattingsopgaven zullen naar verwachting niet zozeer nieuwe gebiedstypen ontstaan, maar zullen de aandelen van de nu aanwezige gebiedstypen veranderen. Afhankelijk van de mate van verschuiving kunnen gebiedstypen die drager zijn van bepaalde steekmuggen en knuttenpopulaties in oppervlakte toe- of afnemen. De weersomstandigheden in een jaar in samenhang met de lokale terreingesteldheid bepalen in hoeverre een steekmuggenplaag kan ontstaan. Steekmuggen ontwikkelen zich vooral talrijk in moerassen, plas-dras situaties (al dan niet oever) en zeer tijdelijke milieus. Knutten ontwikkelen zich vooral in natte graslanden. Voor beide groepen zijn de factoren permanentie, dynamiek en temperatuur van water cruciaal.

Om de effecten van vernatting op de mate van ontwikkeling van steekmuggen- en knuttenpopulaties te sturen en te verminderen zijn diverse inrichtings- en beheersmaatregelen mogelijk. Om onvoorziene ‘overlast’ of tijdelijke lokale ‘overlast’ als gevolg van herinrichting tegen te gaan, is bestrijding mogelijk.

In het algemeen is het streven geïsoleerde, tijdelijke watermilieu’s of dynamische omstandigheden te voorkomen of beperken. Bij herinrichting moet duidelijk onderscheid worden gemaakt tussen de inrichtings- en de ontwikkelde fase.

Het rapport bevat voor verschillende situaties adviezen om overlast door muggen en knutten te beperken.

Op grond van bovenstaande kan concluderend worden gesteld dat:

Voor een verantwoorde herinrichting geldt dat kennis van de specifieke locatie **in combinatie met** kennis van ecologie van mogelijk optredende soorten steekmuggen en of knutten noodzakelijk is om een locatiespecifieke risicoanalyse vooraf mogelijk te maken. Algemene regels zijn hiervoor derhalve niet te geven. Wel kan door ook bij de uitvoering van inrichtings- en beheersmaatregelen rekening te houden met de levenscyclus van steekmuggen en knutten, overlast verder worden tegengegaan.

Een bestemmingsplan is echter in beginsel niet de plek om concrete inrichtings- en beheermaatregelen te beschrijven. Wel is het op grond van de bestudeerde jurisprudentie mogelijk om de ruimtelijke belangen van omwonenden te betrekken in de belangenafweging inzake de vergunningverlening die nodig is om de feitelijke werkzaamheden uit te voeren dan wel maatregelen te treffen.

Het bestemmingsplan:

De plannen voor het vernatten van het zuidelijke deel van het landgoed, ten zuiden van de Molenweg, vloeien voort uit het vastgestelde beleid ten aanzien van de zogenaamde TOPlijst gebieden. Tongeren behoort tot het beïnvloedingsgebied van het als TOP gebied aangewezen "Wisselse en Tongerense Veen". De TOP-lijst gebieden vormen een selectie uit alle verdroogde land- en waternatuur in Gelderland. Het zijn natuurgebieden of wateren die door het Rijk zijn aangewezen als Natura 2000-gebied, gebieden die vallen onder de Natuurbeschermingswet en de 'parels' uit de Streekplanuitwerking voor de EHS.

De betreffende gronden hebben de bestemming "Agrarisch met waarden – Natuur en Landschap" (artikel 4), "Bos" (artikel 5) en vallen tevens onder de dubbelbestemming "Waarde – Bufferzone natte land-natuur" (artikel 16). Deze gronden zijn in de AW – NL bestemming bestemd voor het behoud, het herstel en/of de ontwikkeling van de landschappelijke en natuurlijke waarde van de gronden en watergangen, zoals deze tot uitdrukking komt in het reliëf, de kleinschaligheid van het landschap met de daarin voorkomende beplantingselementen (houtsingels en houtwallen), natuurlijke waarden (onder meer sprengen en beken en vochtgebonden vegetatie) en gebieden met een visueel open karakter (enken).

De ingrepen ten behoeve van de bescherming, instandhouding en ontwikkeling van de aldaar voorkomende vochtgebonden natuurlijke waarden zijn geborgd in de dubbelbestemming "Waarde – Bufferzone natte land-natuur".

Zowel de AW-NL bestemming als de dubbelbestemming Bufferzone natte land-natuur voorzien in een vergunningenstelsel voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden.

O.a. de volgende werkzaamheden zijn vergunningplichtig:

- Het vellen, rooien, zaaien of aanplanten van bomen en andere houtopstanden;
- Het afgraven, ophogen of egaliseren van gronden;
- Het graven of dempen van sloten en poelen;
- Het wijzigen van de waterhuishouding of grondwaterstand en/of het vergroten van de toe- of afvoer van water.

Ter bescherming van de bufferzone natte land-natuur zijn aanvullend o.a. de volgende werkzaamheden aan een vergunning gekoppeld:

- Het aanbrengen of wijzigen van drainagesystemen.

In beide bestemmingen is tevens voorzien in voorwaarden voor vergunningverlening.

Vergunningverlening kan alleen plaatsvinden indien de natuurlijke en/of waterhuishoudkundige waarden van de te beschermen vochtgebonden natuurwaarden alsmede de kwaliteit, de waterstand en de stroming van het oppervlakte- en grondwater niet onevenredig (kan) worden geschaad en de waterbeheerder hieromtrent is gehoord.

Eventuele overlast door muggen en knutten is in wezen een kwestie van het treffen van inrichtings- en beheermaatregelen met betrekking tot de waterpartijen, deze kunnen echter niet in een bestemmingsplan worden geregeld. Dit is bevestigd in de jurisprudentie.

Of in de praktijk sprake zal zijn van zodanige omstandigheden dat situaties zullen ontstaan waarin steekmuggen en knutten explosief kunnen groeien en overlast ontstaat, wordt op dit moment onderzocht.

Teneinde te borgen dat bij de aanvraag van de omgevingsvergunning ten behoeve van de realisatie van de dubbelbestemming "Waarde – Bufferzone natte land-natuur" toetsing plaatsvindt van de ruimtelijke effecten voor de woonomgeving, zodat daarbij de eventueel te nemen maatregelen om een muggenplaag te voorkomen aan de orde kunnen komen, dient een aanvulling plaats te vinden op de voorwaarden voor vergunningverlening.

De voorwaarden onder artikel 16.3.3 worden als volgt aangevuld:

***De omgevingsvergunning als bedoeld in 16.3.1 kan slechts worden verleend indien:
c. het woongenot van nabij gelegen (recreatie)woningen niet onevenredig wordt of kan worden geschaad als gevolg van plaagvorming van steekmuggen en/of knutten en de aanvrager een rapport heeft overlegd waaruit blijkt dat de overlast door steekmuggen en knutten als gevolg van de voorgenomen maatregelen zoveel als mogelijk wordt beperkt.***

Volledigheidshalve zijn de percelen in de zuidoosthoek van het landgoed die in het vigerende bestemmingsplan Buitengebied buiten het gebied van de dubbelbestemming "Waarde – Bufferzone natte land-natuur" zijn gehouden, in voorliggende herziening aanvullend onder de werking van de dubbelbestemming gebracht. De verbeelding is hierop aangepast. De reden dat deze gronden niet in de bestemming waren opgenomen, is dat deze eerder in eigendom waren van Stichting het Gelders Landschap. Het betreft een drietal percelen in de zuidoosthoek van het plangebied met de hoofdbestemming "Agrarisch met waarden – Natuur en Landschap."

Conclusie

De zienswijze geeft wel aanleiding het bestemmingsplan en de verbeelding te wijzigen.

De voorwaarden onder artikel 16.3.3 worden als volgt aangevuld:

***De omgevingsvergunning als bedoeld in 16.3.1 kan slechts worden verleend indien:
c. het woongenot van nabij gelegen (recreatie)woningen niet onevenredig wordt of kan worden geschaad als gevolg van plaagvorming van steekmuggen en/of knutten en de aanvrager een rapport heeft overlegd waaruit blijkt dat de overlast door steekmuggen en knutten als gevolg van de voorgenomen maatregelen zoveel als mogelijk wordt beperkt.***

Tevens worden de percelen in de zuidoosthoek van het landgoed die in het vigerende bestemmingsplan Buitengebied buiten het gebied van de dubbelbestemming "Waarde – Bufferzone natte land-natuur" zijn gehouden, in voorliggende herziening aanvullend onder de werking van de dubbelbestemming gebracht. De verbeelding wordt hierop aangepast.

2. zienswijze d.d. 25 november 2012 van [reclamant B] (ingekomen 26 november 2012, registratienummer 2012-39574):

De zienswijze is binnen de termijn ingediend en daarmee ontvankelijk.

Samenvatting zienswijze

Reclamant tekent bezwaar aan tegen de voorgenomen locatie van het recreatieve steunpunt vanwege/omdat :

- a. bereikbaarheid en toegankelijkheid van het Van Manenspad;
- b. het creëren van een verkeersgevaarlijke situatie in de bocht waar de ingang voor dit recreatief steunpunt wordt voorzien;
- c. negatieve gevolgen voor het ten zuiden van de Molenweg gelegen natuurgebied;
- d. de gevolgen van het recreatief steunpunt in het ecologisch onderzoek niet in beeld zijn gebracht;
- e. een alternatieve locatie bij de Anna's hoeve die voor de landschappelijke, economische en natuurwaarde alsook verkeersveiligheid en toerisme een veel betere optie vormt.

Reclamant stelt verder dat de onderbouwende rapporten elkaar tegenspreken op het aspect van het verkeerssluw maken van het landgoed.

Reclamant geeft aan dat zijn reactie op het voorontwerpplan onjuist is weergegeven.

Uit de hoorzitting is naar voren gekomen:

Reclamant vindt dat de huidige locatie van het recreatieve steunpunt niet voldoet aan de integrale benadering van de landgoedontwikkeling. Reclamant geeft aan dat de ingangen van het landgoed aan de rotonde van de N309 en Anna's hoeve aan de Molenweg hier beter aan voldoen. Naast het oplossen van de in de zienswijze beschreven problemen vindt hij met name de locatie Anna's hoeve beter geschikt vanuit het oogpunt van exploitatie, vandalismegevoeligheid en authenticiteit.

Reactie gemeente

Het recreatieve steunpunt maakt onderdeel uit van de plannen voor zonering van de aanwezige recreatiedruk op het landgoed.

De locatie is gekozen omdat deze centraal ligt voor fietsers aan het regionale fietsknooppuntensysteem. Daarnaast is het landgoed vanaf deze locatie goed ontsloten voor wandelaars. Op dit moment wordt op deze locatie reeds geparkeerd langs het Van Manenspad door recreatieve bezoekers van het landgoed.

- a. Met de realisatie van een recreatief steunpunt worden de parkeermogelijkheden langs het Van Manenspad opgeheven en een nieuwe parkeerplaats gerealiseerd. De bereikbaarheid en toegankelijkheid van het Van Manenspad neemt daarmee toe. Met de voorgestelde maatregelen wordt ook het langzaam verkeer beter gescheiden van het gemotoriseerd verkeer. De verkeersveiligheid neemt daardoor toe.
- b. De aansluiting van het Van Manenspad op de Chevalierlaan/Molenweg blijft ongewijzigd; er wordt geen nieuwe situatie gecreëerd. Doordat in de nieuwe situatie het Van Manenspad vlak ten zuiden van de ingang tot het recreatief steunpunt wordt afgesloten voor gemotoriseerd verkeer, heeft dit positieve gevolgen voor dit gebied.
- c. Het recreatief steunpunt heeft ten doel de recreatieve druk beter te zoneren, waardoor de kwetsbare natuur ten zuiden van de Molenweg beter kan worden beschermd.
- d. Het recreatief steunpunt is een belangrijk onderdeel van de recreatieve zonering van het landgoed. De gevolgen van de recreatieve zonering zijn in het ecologisch onderzoek Revitalisering Landgoed Tongeren in beeld gebracht.
- e. De genoemde alternatieve locatie bij de Anna's hoeve ligt direct langs de doorgaande weg aan de grens van het landgoed, en ligt niet centraal voor fietsers in het regionale fietsknooppuntensysteem. Op deze locatie is de gewenste zonering van recreatie niet realiseerbaar; het landgoed is op deze locatie niet goed ontsloten voor wandelaars en de aanwezige infrastructuur loopt deels door het kwetsbare natuurgebied ten zuiden van de Molenweg.

Voor het verkeersluw maken van het landgoed bestaan zoals reclamant opmerkt diverse mogelijkheden. Het verkeersluw maken van het landgoed door ingrepen in de bestaande infrastructuur vereist echter een regeling van het verkeer, waarvoor geen regels in het bestemmingsplan hoeven te worden opgenomen. Een verkeersbesluit maakt dan ook geen onderdeel uit van dit bestemmingsplan. In het bestemmingsplan wordt geen keuze gemaakt in het verkeersluw maken van het landgoed.

In de voorontwerpreactie van reclamant is opgenomen dat hij "blij" is met een afsluiting van de Molenweg. Terecht merkt reclamant op dat deze zinsnede beter kan worden verwoord door hij "gezien de verkeersveiligheid begrip zou hebben" voor een afsluiting van de Molenweg.

Conclusie

De zienswijze geeft geen aanleiding het bestemmingsplan te wijzigen.

Bijlage 1; verslag hoorzittingen

Hoorzittingen bestemmingsplan Landgoed Tongeren, Epe

Datum 18-12-2012

Aanwezig : Dhr. J.N.van Nuijs (wethouder), dhr. H.Posthuma (notulist)
Dhr. [Reclamant(en) A] (2012-36306) 16.35-17.00 uur
Dhr. [Reclamant B] (2012-39574) 16.15-16.35 uur

Nr. Zienswijzen

- A Reclamant(en) maken gebruik van de mogelijkheid om een mondelinge toelichting te geven op de door hun schriftelijk ingediende zienswijze (kenmerk 2012-36306, d.d. 30-10-2012). De wethouder legt de procedure m.b.t. het bestemmingsplan en de zienswijze uit.

Reclamant(en) geven aan dat zij en mede-omwonenden op dit moment reeds overlast ondervinden van steekmuggen- en knuttenplagen en dat verwacht wordt dat met de voorgenomen plannen van Geldersch Landschap en Landgoed Tongeren om weidegronden om te zetten naar natuur deze overlast zal groeien. Hij overhandigt een kaart met locaties van broedplekken van steekmuggen. Hij verzoekt het college dat zij het mogelijke doen om maatregelen te laten nemen om verdere overlast en aantasting van het woongenot te voorkomen. Het onderzoek dat Alterra daar komend voorjaar voor zal uitvoeren vindt hij van groot belang. Hij verzoekt de uitkomsten van dit onderzoek af te wachten alvorens te starten met inrichtingsmaatregelen.

De wethouder erkent dat overlast door muggen en knutten invloed heeft op het woongenot. Een bestemmingsplan is echter in beginsel niet de plek om concrete inrichtings- en beheermaatregelen te beschrijven. Deze horen thuis in een Wabo-vergunning. Wel is mogelijk om de ruimtelijke belangen van omwonenden te betrekken in de belangenafweging inzake de vergunningverlening die nodig is om de feitelijke werkzaamheden uit te voeren dan wel maatregelen te treffen.

- B Reclamant maakt gebruik van de mogelijkheid om een mondelinge toelichting te geven op de door hem schriftelijk ingediende zienswijze (kenmerk 2012-39574, d.d. 26-11-2012). De wethouder legt de procedure m.b.t. het bestemmingsplan en de zienswijze uit.

Reclamant aan dat zijn bezwaar zich keert tegen de locatie van het te realiseren recreatiesteunpunt in de vorm van een schaapskooi. Hij overhandigt daartoe een schriftelijke toelichting op zijn zienswijze. Zijn bezwaar bestaat uit de volgende punten:

- Overlast als gevolg van het steunpunt t.a.v. toegankelijkheid van het Van Manenspad
- Schaapskooi is niet op een historische locatie gepland
- Nadelige gevolgen van het recreatief steunpunt m.b.t. de natuurwaarden
- Gevaarlijke verkeerssituaties als gevolg van nieuwe situatie op de kruising van Manenspad en Molenweg/ Chevalierlaan.
- Locatie is vandalismegevoelig
- Houden van vee rond steunpunt is niet haalbaar
- Economische rentabiliteit van het recreatiesteunpunt wordt in twijfel getrokken

Daarnaast spelen ook andere zaken als afvaldump en verkeersonveiligheid van de Molenweg. Reclamant geeft aan dat een betere oplossing zou zijn om het doorgaand verkeer uit landgoed Tongeren te weren en de parkeerplaats bij de rotonde aan de N309 en de locatie Anna's hoeve als ingangen van het landgoed te gebruiken. De parkeerplaats aan het Van Manenspad zou dan geheel kunnen vervallen.

Tenslotte meldt de reclamant de hoeveelheid aan info in dit bestemmingsplan nauwelijks goed te beoordelen was, de bijlagen tegenstrijdige voorgestelde situaties laten zien en het ecologisch onderzoek niet volledig is. De schriftelijke verwoording van zijn inspraakreactie op het voorontwerp bestemmingsplan in de inspraaknota acht hij onjuist.